

1

EPİDEMİYOLOJİ TEMEL KAVRAMLAR

B. Elçin YOLDAŞCAN

Giriş ve Tanım

Tüm sağlık personeli hizmetlerini etkin olarak sürdürülebilir ve kaliteli hizmet verebilmek için planlama ve sonrasında da yapılan hizmetlerin değerlendirilmesi için araştırmalar yapmak zorundadırlar. Bu araştırmalarla tarafsız, güvenilir ve gerçeğe yakın sonuçlar elde edilmesi ve elde edilen sonuçların doğru değerlendirilebilmesi için bir dizi yöntem ihtiyacı vardır. Epidemiyoloji bilimi kavramı da tam olarak bu şekilde anlatılabilir. Epidemiyoloji, sağlığı ilgilendiren tüm olayların dağılımının, bunların nedenlerinin ve çözüm yollarının araştırılmasında kullanılan yöntemlerin temel kurallarını öğreten bilim dalıdır.

Epidemiyoloji:

1. Toplumlar da sağlık durumları ve hastalıkların kişi, yer ve zaman özelliklerine göre tanımlanması;
2. Hastalık risk faktörlerinin saptanması;
3. Çeşitli hastalıklar için etken-sonuç ilişkilerinin değerlendirilmesi;
4. Uygun müdahale yöntemlerinin seçilmesi ve karşılaştırılması;
5. Kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin geçerlilik ve güvenilirliğinin belirlenmesi
6. Sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi amacıyla kullanılan bir yöntem bilimdir.

Epidemiyolojinin Temel Kavramları:

Hız ve Oran

Sağlık olaylarının gözlenmesi ve değerlendirilmesi için hız ve oranlar kullanılır; Hız ve oranlar kullanılmasının amaçları şöyle sıralanabilir;

1. İki toplumu karşılaştırmak
2. Yaş, cinsiyet vb. gibi özellikleri olan grupların sağlık sorunlarını ayırtmak
3. Bir müdahaleyi izlemek

Kaynakça

1. Sümbülođlu K., Sümbülođlu V., Sağlık Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri, Hatipođlu Yayınevi, Ankara,1988.
2. Bertan, M., Prof. Dr., Güler, ., Prof. Dr., Halk Sağlığı (Temel Bilgiler),Ankara, 1995
3. Temel Epidemiyoloji,R. Beaglehole, R. Bonita, T. Kjellstrm,ev: Prof. Dr. Nazan Bilgel, Güneř Kitabevi, 1998.
4. People and Work Research Reports 44,Finnish Institute of Occupational Health,Helsinki 2001. http://www.ttl.fi/en/publications/Electronic_publications/Documents/Work_and_health_countryprofiles2001.pdf
5. W&H Country profiles, FIOH Reports No: 44, Finnish Institute of Occupational Health, 2001,Helsinki.
6. Karadađ, K., Dr., Meslek Hastalıklarında Tespit Sorunu, çeşitli ülkelerde İlgili ltler ve Türkiye'de Durum, TTB Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi, Sayı:11, Temmuz 2002.
7. <http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/tr>
8. <http://www.fisek.com.tr/isguvenligi/boyut.php>
9. Yardım N., ipil Z., Vardar C., Mollahalilođlu S.;Türkiye İř Kazaları Ve Meslek Hastalıkları: 2000-2005 Yılları lm Hızları, Cilt: 34, Sayı:4, (264-271), Dicle Tıp Dergisi,2007.
10. Türkiye Sosyal Sigortalar Kurumu İř Kazaları ve Meslek Hastalıkları İstatistikleri,2007.
11. Türkiye İstatistik Kurumu Nüfus İstatistikleri Veri Tabanı 2011.
12. Tezcan S., Epidemiyoloji, Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı Yayınları,2009.
13. SGK İstatistik Yıllığı,2014.
14. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, İř Sağlığı Ve Güvenliđi Ders Notları, Grup Matbaacılık,2015.
15. Türkkan A., Mesleksenel yarananma ve ölümlerde bölgesel eřitsizlikler,Turk J Public Health 2013;11(3).
16. Güler ., Akın L., Halk Sağlığı, Temel Bilgiler 3. Cilt Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 2015.
17. <http://www.ctf.edu.tr/halk/Epidemiyolojikarastirmalar.pdf>/EpidemiyolojiTemelBilgiler.pdf